

REDAKTÖR

JAN BERGSTEN
0920-263 056
E-post: kulturen@nsd.se

Bob Dylan. Foto: Chris Pizzello

Dylan skickar tal till Nobelfesten

Bob Dylan själv kommer inte att delta vid Nobelfestligheterna, men stjärnan kommer ändå att leverera ett tacktal till banketten, skriver Nobelstiftelsen i ett pressmeddelande. Det är fortfarande inte klart vem som ska läsa upp talet - och inte heller hur Dylan ska få priset rent fysiskt. Vid prisutdelningen kommer priset i litteratur presenteras av Horace Engdahl, men Dylan skickar inte någon representant för att ta emot det av kungen.

Som plåster på såren ska den amerikanska rocklegendaren Patti Smith sjunga en version av Dylans "A hard rain's a-gonna fall" vid prisutdelningen. (TT)

40 är nominerade

Tack alla NSD-läsare för nomineringarna till NSD:s kulturpris! När nomineringstiden gick ut klockan 12.00 i går, måndag, hade 60 nomineringar kommit in, fördelade på 40 personer eller organisationer.

Det betyder att det finns nominerade som fått fler än en nominering och det återstår att se om kulturprisjuryn delar NSD-läsarnas uppfattning, att den som fått flest nomineringar också får priset.

Det är en stor spridning på nomineringarna och det visar att kultur är ett vitt begrepp. I skaran finns en radiojournalist, en politiker, en bokhandel, ett Folkets hus, en poddradiokanal, en orkesterledare, m. fl. Bland de nominerade finns denna gång också en Augustprisvinnare. På Luciadagen meddelas vem som får NSD:s kulturpris 2016.

Här är de 41 nominerade:
Aimo Lukku radiojournalist
Anna Vnuk dansare
Anne Angeria teater
Ann-Helén Laestadius

Victoria Harnesk.

FOTO: Marie Ridderström

författare Bo Selinder
musikskapare Bodens riksteaterförening
Elin Persson körledare
Eva Hagström konstnär
Eva-Lena Skalstad Gunnar Westrin författare
Hantverksveckan i Överkalix
Hilding Niemi musik
Jonas Brännberg politiker
JP Nyströms musikgrupp
Karl Petersen förläggare
Karolina Johansson

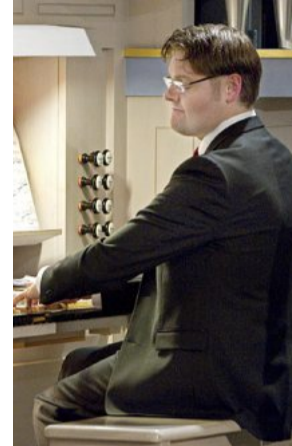
NSD KULTURPRISET

Anne Angeria.

FOTO: Jonas Andersson

Teater Bröt Kerstin Anttila journalist
Kiruna bokhandelsfören
Kontext litterära samtal
Lansjärvs Folkets hus
Lars Israelsson kultursekreterare
Lawe Söderholm författare
Lilian Ryd författare
Lina Stoltz författare
Lis-Marie Hjortfors stäupp m m
Magdalena Forsman dokumenterar

Markus Wargh.

FOTO: Göran Ström

Jokkmokkspodden Maria Ragnestam museitjm
Markus Wargh kyrkoorganist
Raj Raj band musikgrupp
Roger Sandberg konstnär
Roland Andersson mångkonstnär
Ronny Eriksson stäupp m m
Solveig Larsson stickkonst
Sten Losenborg författare

Ronny Eriksson.

FOTO: Kenny Johansson

Svante Lindqvist musiker m. m.
Sören Pekhari musik
Tord Pettersson konstnär
Ulf B Jonsson foto och musik
Victoria Harnesk Jokkmokkspodden
Åke Sundberg Bodens orkesterförening

Jan Bergsten
jan.bergsten@nsd.se

En mystiker i prästkappa

Vad är mystik och vad är en mystiker? Den frågan känns berättigad inför boken "Mäster Fritz". Rent allmänt kanske vi vet att det rör sig om religiösa termer, om sättet för människan att närma sig en högre verklighet, helt enkelt Gud. Eller kanske kan vi åberopa en mera trivial förklaring, en diagnos som med modernt medicinskt språkbruk kallas för Aspergers syndrom.

Låt oss inledningsvis återberätta ett helt vanligt livsöde. Fritz Olofsson föddes 1929 på en enslig bondgård i byn Bygdsiljum i Burträsk några mil söder om Skellefteå. Detta skedde i en trakt påtagligt präglad av kyrklig tradition. Sedan blev det realexamen i Piteå som privatist, folkhögskolestudier och studentexamen. Under två år läste han i Uppsala teoretisk och praktisk filosofi samt religionshistoria.

Även tidigare hade Fritz visat sig vara minst sagt "anorlunda" och ämnesvalet vid universitetet får nog bekräfta detta. Senare fick studierna mera teologisk inriktning som hebreiska och en kurs vid ett ekumeniskt centrum i Schweiz. Samtidigt förde han kamp mot tobak och föredrog själv kruskagröt.

Prästvigning följde på Luciadagen 1959 och där efter var det dags för kor-

NY BOK

Åke Åredal

Mäster Fritz. En svensk mystiker

Förlagshuset Siljans Måsar

tare uppdrag i Hortlax, Älvsbyn och Skellefteå, uppdrag som tydligen innebar något av "hundår" med korta vistelser, primitivt boende och inte minst att den ambitiösa unge prästen hade svårt att fullgöra alla uppgifter som åtminstone han själv lade på sina axlar.

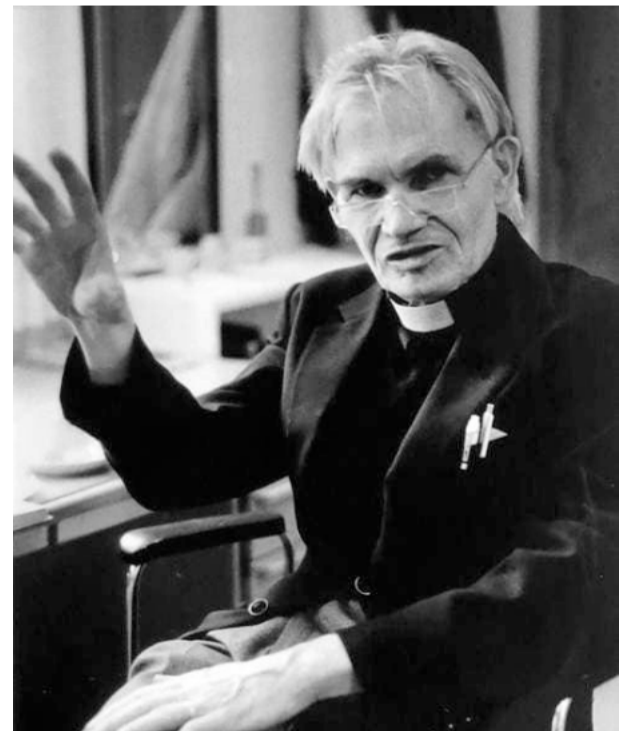
Mystikern Mäster Fritz, vart tog han vägen? I boken möter vi en personlig bekännelse: "Jag har levat i ett mystiskt medvetandestånd i åtminstone trettiotofem år". Detta uttalades 1997 och skulle gå tillbaka till året för hans prästvigning. Vi kan kanske tolka det som att efter påtagligt många studieår stod han inför att lämna den akademiska miljön. Det gick så långt att Mäster Fritz utslöts från de högre seminarierna i religionsfilosofi. Resultatet blev att han kom att arbeta som vikarierande församlingspräst i Boden under sju år. Mystiken som han levat med så länge skulle konfronteras med praktiskt församlingsarbete.

Den övergången hade åtskilliga komplikationer. Till det positiva för Fritz var att

i Tornedalen arbetade Hans Hof under femton år som präst och de båda fann varandra. Norrbotten hade därmed något så sällsynt som två verksamma mystiker.

Till det negativa hörde att Fritz i all sin lärdom inte kunde tala till folket, allra minst som han önskade, på hebreiska. Kanske får vi gå ett steg vidare: "Han kändes igen i sin svarta prästskjorta och på sin nedåtböjda gångstil, alltid med en bok i handen. Han kom också cyklande i sin svarta långrock med en röd halsduk fladdrandes om halsen. Bilister fick se upp, för själv gjorde han det inte". Slutet på den historien blev att han ansågs vara omöjlig som församlingspräst och därför beviljades en personlig tjänst för forskning i Uppsala. Där avled han 2008.

Åke Åredal har sammanställt en rad uttalanden av kollegor som intygar Mäster Fritz kunskaper och djupa tänkande men också hans avvikande beteende. Där kommer diagnosen Aspergers syndrom att nämnas – eller att han hade en funktionsnedsättning. Det borde ha funnits plats i Svenska kyrkan även för en särpling som Fritz, pläderar Åredal.

MYSTIKER. "Mäster Fritz", prästen och mystikern Fritz Olofsson (1929-2008).

Men så fanns det egentligen inte, åtminstone inte på hans tid. Han blev istället hårt behandlad. Kan det bero på ett envist fasthållande vid mystiken som en övergripande trosuppfattning? Kan det bero på en helt annan förståelse idag? En så oväntad källa som Wikipedia antyder något sådant: "Svenska kyrkan har under senare tid officiellt öppnat sig allt mer för kristen mystik, delvis under inflytande från Dag Hammar-

skjöld och K-G. Hammar, vilket ibland mött viss kritik".

Mäster Fritz skulle därmed vara lättare att förstå men gäller samma sak att kunna ta till sig honom i det dagliga livet? Särplingen finns kvar och Åredal har gjort sitt för att teckna ett förstående porträtt.

Kjell Lundholm
kulturen@nsd.se